

Rodina je povolaná byť svedkom evanjelia v náročných situáciách, o ktoré dnes nie je núdza. Synoda o rodine, ktorá vstupuje do záveru III. mimoriadneho zhromaždenia, nemá ľahkú úlohu. Jej cieľom však ešte nie je predkladanie konkrétnych odpovedí. Má pripraviť pôdu pre budúcoročné riadne zhromaždenie. Z diskusie v pléne, ktorá bola predbežne zhrnutá v pracovnom texte „Relácie po diskusii“, sa ukazuje dôraz na ústretovosť Cirkvi v načúvaní ťažkostiam mnohých zranených rodín. Ďalšia diskusia v menších skupinách poukázala na potrebu väčšej pozornosti voči rodinám, ktoré sa naplno usilujú vydávať svedectvo viery. Synoda naďalej potrebuje našu modlitbu.

Jozef Bartkovjak SJ

Pápež predsedal slávnosti na poďakovanie za nových kanadských svätých

Minulú nedeľu 12. októbra pápež František predsedal v Bazilike sv. Petra eucharistickej slávnosti na poďakovanie za kanonizáciu dvoch veľkých misionárov Kanady: sv. Františka Lavalu (1623-1708) a sv. Márie od Vtelenia (1599-1672). V homílii zdôraznil kanadským pútnikom, aby boli pamäťou týchto svedkov a misionárov viery.

Pri tlačovej konferencii v Ríme v predchádzajúci deň sa kardinál Gérald Cyprien Lacroix, arcibiskup Quebecu a prímas Kanady vyjadril o nových svätých, že sú to „dva giganti prvej evanjelizácie Quebecu“. Oboch vyhlásil za svätých pápež František 3. apríla tohto roku podpísaním dekrétu bez slávnostného aktu kanonizácie, teda tzv. ekvipolentnou alebo ekvivalentnou formou svätorečenia. Slávnosť osobitne prežívali najmä veriaci z Kanady a tiež z krajiny ich pôvodu, Francúzska. Úcta k zakladateľke kanadskej vetvy uršulínok, mystičky nazývanej aj „Teréziou Nového sveta“ či „Matkou kanadskej cirkvi“, priviedla na ďakovnú slávnosť do Ríma členky rehoľnej rodiny uršulínok z viacerých krajín, aj zo Slovenska. **VIAC**

Anjel Pána: Nezužujme Božie kráľovstvo do hraníc malej „cirkvičky“

Pri modlitbe Anjel Pána v nedeľu 12. októbra pápež František hovoril o bezhraničnej Božej добрote voči všetkým a vyzval veriacich, aby nezužovali hranice Božieho kráľovstva. Potom spomenul nového blahoslaveného mučeníka Františka Zirana a vyjadril podporu obyvateľom Janova postihnutých povodňami.

„Drahí bratia a sestry, dobrý deň! V evanjeliu tejto nedele Ježiš hovorí o odpovedi, aká prichádza na pozvanie dané zo strany Boha – predstaveného v podobe kráľa – zúčastniť sa na svadobnej hostine (porov. Mt 22,1-14). Pozvanie má tri charakteristiky: je nezištné, je široké a je univerzálne.“

Pozvaných je veľký počet, no udeje sa niečo prekvapivé: nikto z vopred vybraných sa na hostine nechce zúčastniť. Vraví, že sú zaneprázdnení inými vecami...“ VIAC

Doterajší priebeh mimoriadnej synody o rodine

Vo Vatikáne prebieha od 5. do 19. októbra III. mimoriadne generálne zasadnutie Biskupskej synody. Jeho hlavnou témou sú „Pastoračné výzvy vzhľadom na rodinu v kontexte evanjelizácie“. Svätý Otec spolu s 253 účastníkmi synody sa už nachádzajú v druhej fáze jej **programu**. Doteraz sa uskutočnilo spolu jedenásť generálnych kongregácií synody, pričom bola zverejnená Relácia po diskusii („Relatio post disceptationem“), teda súhrn toho, čo zaznelo v príspevkoch a voľnej diskusii k ústrednej téme. V piatok 10. októbra bolo synodou schválené oficiálne **posolstvo na podporu rodín** trpiacich násilím a vojnou. Generálny sekretár synody kardinál Lorenzo Baldisseri v pondelok oficiálne potvrdil dátum a tému budúročného **XIV. riadneho generálneho zhromaždenia** Synody biskupov. Momentálne účastníci synody zasadať rozdelení do desiatich **menších krúžkov** podľa preferovaných jazykov. Záverečné hlasovanie o textovom výstupe zo synody bude koncom týždňa, pričom pápež František rozhodol o **rozšírení tímu** zostávajúceho záverečnú Reláciu synody (*Relatio Synodi*). Nasleduje prehľad doterajších generálnych kongregácií, v nadväznosti na minulotýždňové vydanie Listov z Vatikánu.

Súhrn zo šiestej generálnej kongregácie: Kauzy nulity manželstva

V stredu 8. októbra popoludní sa konala 6. generálna kongregácia synody o rodine, na ktorej sa zúčastnilo 180 synodálnych otcov i pápež František. Bola venovaná zložitým pastoračným situáciám. V jej úvode zaznelo svedectvo z Afriky.

Koordinátori organizácie Retrouvaille Stephen a Sandra Conwayoví z Durbanu v Juhoafrickej republike hovorili o skúsenostiach s trojmesačným programom pomoci párom v kríze pre ich záchranu pred separáciou či rozvodom. Medzi častými príčinami kríz menovali život v štýle individualistov, ktorí sú síce zosobášení, ale každý z nich sa venuje celkom inej činnosti, čo po čase vyústí do krízy vzťahu. Všeobecná rozprava pokračovala na tému druhej časti Instrumentum laboris „Rodinné situácie, ohľadom vzťahov medzi osobami rovnakého pohlavia“. Bolo zdôraznené, že Cirkev nie je colnica, ale otcovský dom, a teda musí ponúknuť zázemie trpezlivého sprevádzania všetkým ľuďom, aj tým, ktorí sa ocitli v ťažkých pastoračných situáciách. VIAC

Súhrn zo siedmej generálnej kongregácie: Zodpovedné rodičovstvo

Siedma generálna kongregácia, vo štvrtok 9. októbra dopoludnia, bola rozdelená do dvoch častí: najprv pokračovala všeobecná rozprava na tému zo šiestej kongregácie (rozvedení, pastorácia po svadbe, konkubináty, homosexuáli, zmiešané manželstvá), druhou témou boli „Pastoračné výzvy v súvislosti s otvorenosťou k životu“.

V úvode zasadnutia zaznelo svedectvo manželského páru z Brazílie. Predsedajúci delegát, francúzsky kardinál Vingt-Trois dal slovo manželom Arturovi a Hermeline As Zamberlineovým z hnutia Équipe Notre-Dame, ktorého charizmom je manželská spiritualita a od roku 1938 sa rozšírilo do 70 krajín. Manželia, ktorí spolu žijú už 41 rokov a majú tri deti, vo svedectve priblížili zásady, ktoré dal hnutiu jeho zakladateľ P. Henri Caffarel. Patrí medzi ne vyváženosť troch funkcií sexuality: vzťahu, pôžitku a plodnosti. Metodika hnutia vychádza z katechéz Jána Pavla II. o teológii tela. Synodálni otcovia v počte 184, za účasti Svätého Otca, sa najprv vrátili k otázke o prístupe rozvedených a znovu zosobášených k sviatosti Eucharistie. Bola pri tom potvrdená nerozlučiteľnosť manželstva, ktorá je bez kompromisov. **VIAC**

Súhrn z ôsmej generálnej kongregácie: Podpora rodiny v oblasti výchovy

Všeobecná rozprava 8. generálnej kongregácie synody vo štvrtok 9. októbra popoludní sa sústredila na tému „Cirkev a rodina zoči-voči výzve výchovy“: „Výzva výchovy vo všeobecnosti“, „Kresťanská výchova v ťažkých rodinných situáciách“. Zdôraznené bolo predovšetkým povolanie k životu ako základný prvok rodiny.

Z toho vyplynulo odporúčanie, aby si veriaci prehlbili poznatky o encyklike Pavla VI. *Humanae vitae*, a tak lepšie porozumeli aj významu použitia prirodzených metód regulácie plodnosti a odmietnutia antikoncepcie. Spojenie a plodenie, ako bolo povedané, nie sú oddelené od manželského aktu. Preto sa rázne odsudzuje genetická manipulácia a kryokonzervácia embryí. Z viacerých strán bola tiež zdôraznená tendencia niektorých krajín a organizácií v západnom svete prezentovať, a to najmä v súvislosti s Afrikou, niektoré pojmy (vrátane potratov a zväzkov osôb rovnakého pohlavia), ako „ľudské práva“, a to vyvíjaním tlaku formou kampaní a podmieňovaním ekonomickej pomoci prijatím týchto názorov. **VIAC**

Súhrn z deviatej generálnej kongregácie: Laici ako aktéri evanjelizácie

V prvej časti 9. generálnej kongregácie v piatok 10. októbra dopoludnia 6 manželských párov a 9 ďalších audítorov, zaangažovaných v oblasti pastorácie rodín, bioetiky a tzv. ekológie človeka, prinieslo živé svedectvo o rodinnom apoštoláte, prežívanom uprostred všednosti. Potom delegáti pokračovali prácou v menších krúžkoch.

Zo strany audítorov boli opäť spomenuté problémy, v ktorých žijú rodiny na Blízkom východe, najmä v Iraku. Ako skonštatovali, zoči-voči týmto dramatickým scenárom je Cirkev skutočným prístavom bezpečia, ktorý rodinám poskytuje útechu a nádej a je potrebné pripraviť manželské páry, aby sa sami stali sprostredkovateľmi pokoja a zmierenia. Ďalším bodom, zdôrazneným audítormi, bola

potreba, aby Cirkev viac počúvala laikov pri riešení problémov rodín, najmä keď sa týkajú oblasti intimity manželského života. Bol potvrdený význam súčinnosti medzi akademickým svetom a svetom pastorácie s cieľom formovať nielen technicky znalých, ale aj pastoračne činných angažovaných kresťanov, schopných presadzovať témy rodiny. **VIAC**

Súhrn z desiatej generálnej kongregácie: Bratskí delegáti o rodine

Desiata generálna kongregácia v piatok 10. októbra popoludní patrila príspevkom bratských delegátov z rôznych kresťanských konfesíí. Celkovo bolo zdôraznené, že výzvy a nádeje vzťahujúce sa na rodinu sú spoločné pre všetkých kresťanov.

Z ôsmich delegátov reprezentujúcich na synode bratské kresťanské spoločenstvá, sú štyria zástupcami pravoslávia, jeden za Anglikánske spoločenstvo, jeden za Svetovú luteránsku federáciu, jeden za Svetové spoločenstvo reformovaných cirkví a jeden za Svetovú baptistickú alianciu. V pléne v piatok vystúpili siedmi z nich. Zástupca Moskovského patriarchátu prednesol svoj príspevok v nasledujúcich dňoch. Bratskí delegáti vyjadrili vďačnosť pápežovi a synodálnym otcom za pozvanie zúčastniť sa na zasadnutí. Následne každý prezentoval otázky rodiny v kontexte svojho kresťanského vierovyznania. Rodina je základom pre spoločnosť, je základom spoločenstva v spravodlivosti. **VIAC**

Súhrn z jedenástej generálnej kongregácie: „Relácia po diskusii“

Hlavným bodom 11. generálnej kongregácie v pondelok 13. októbra bola prezentácia „Relácie po diskusii“ generálnym relátorom kardinálom Pétrom Erdő. Je zhrnutím hlavných úvah synodálnych otcov a slúži ako základ pre záverečné dokumenty synody.

Pondelkové dopoludňajšie zasadnutie **potvrdilo tému a dátum** konania budúcoročnej riadnej synody o rodine. Na poludňajšom novinárskom brífingu hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi pripomenul, že text predstavuje pracovné medzištádium v činnosti synody: „Sekretariát synody, v nadväznosti na reakcie a diskusie, ktoré nasledovali po publikovaní „Relácie po diskusii“ (Relatio post disceptationem) a vzhľadom na skutočnosť, že sa jej často pripisuje váha, aká nezodpovedá jej charakteru, zdôrazňuje, že tento text je pracovným dokumentom, ktorý zhrňa vystúpenia a diskusiu prvého týždňa, a teraz je predložený na prediskutovanie členmi Synody zoskupenými do menších krúžkov, ako to predpokladá samotný Štatút synody. Práca menších krúžkov bude predstavená zhromaždeniu pri generálnej kongregácii tento štvrtok 16. októbra dopoludnia.“ Páter Lombardi dodal, že vo štvrtok sa počíta s publikovaním syntézy relácií, ktoré vziđu z jednotlivých krúžkov, aby sa tak dobre pochopila dynamika postupnosti dokumentov. **VIAC**

Pápež telefonoval kardinálovi Bagnascovi ohľadne povodní v Janove

Svätý Otec v sobotu 11. októbra telefonoval kardinálovi **Angelovi Bagnascovi**, ktorý deň predtým odišiel z Ríma, kde sa zúčastňuje na zasadnutiach synody o rodine, do Janova, sídla svojej diecézy. Tú znovu zasiahla tragická povodeň. Ako hovorí janovský arcibiskup, spolu s niektorými jeho spolupracovníkmi bol práve na ulici, keď sa pápež telefonicky „informoval o situácii, ubezpečil o svojej blízkosti, o podpore v modlitbe a o svojom požehnaní“.

Generálna audiencia: Cirkev – nevesta čakajúca na svojho ženícha

V stredu 15. októbra sa Námestie sv. Petra opäť zaplnilo účastníkmi generálnej audiencie. V katechéze Svätý Otec hovoril o „Cirkvi – neveste, ktorá čaká na svojho ženícha“. V závere vyzval k modlitbe za prebiehajúcu synodu o rodine.

Medzi účastníkmi generálnej audiencie boli aj slovenskí pútnici zo Sniny, Igramu, Kysuckého Nového Mesta a ďalší. Svätý Otec po príchode na námestie pozdravoval a požehnával veriacich prechádzajúc pomedzi nich a presne o 10.00 začal audienciu znakom kríža a pozdravom *Pokoj vám*. Nasledovalo čítanie z Apokalypsy (Zjv 21,1-3): *«Videl som nové nebo a no-vú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem, vystrojené ako nevesta, ozdobená pre svojho žení-cha. A počul som mohutný hlas od trónu hovoriť: „Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi*

nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh - ich Boh - bude s nimi.» Katechéza bola pokračovaním cyklu o Cirkvi. Pápež v odpovedi na otázku, čo bude s Božím ľudom na konci, hovoril o „Cirkvi – neveste, ktorá čaká na svojho ženícha“.

VIAC

Posolstvo pápeža k 500-ročnici narodenia sv. Terézie z Avily

Cirkev 15. októbra slávi liturgickú spomienku sv. Terézie z Avily (nar. 28. marca 1515 v Gotarrenure neďaleko Avily, zomrela 15. októbra 1582 v Albe de Tormes). Pri tejto príležitosti sa otvára Jubilejný rok 500. výročia narodenia svätice. Slávnostnej svätej omši v Avile na Námestí sv. Terézie predsedal Mons. Ricardo Blázquez, predseda Konferencie biskupov Španielska. Po eucharistickej slávnosti nasledovala procesia centrom mesta. Svätý Otec František v pozdravnom posolstve biskupovi Avily Mons. Jesúsovi Garcíovi Burillovi ďakuje Bohu za dar tejto veľkej ženy a povzbudzuje veriacich Diecézy Avila a všetkých Španielov, aby spoznávali jej život a čítali jej knihy. Sv. Terézia od Ježiša nás učí, že kráčanie k Bohu je aj približovaním sa človeku, píše Svätý Otec a povzbudzuje, aby sme „kráčali po uliciach našej doby s Evanjeliom v ruke a s jeho Duchom v srdci“. „Evanjelium nie je oloveným vrecom, ktoré vlečieme s námahou, ale zdrojom radosti, ktorá naplňa srdce Bohom a pobáda ho slúžiť ľuďom“ – píše Svätý Otec. Ďalej pripomína štyri pevné body spirituality svätice, ktorá žila v 16. storočí: radosť, modlitba, priateľstvo, spätosť s dobou, v ktorej žila, zdôrazňujúc hodnotu radosti z objavovania Božej lásky, ktorá pobáda k vzájomnej láske, a poukazuje na to, že toto všetko sa živí modlitbou.

Z homílií ranných svätých omší v Dome sv. Marty

V modlitbe si prosíme veľa vecí, ale najväčším darom, ktorý nám Boh môže dať, je Duch Svätý, povedal pápež František počas svätej omše v Dome sv. Marty vo štvrtok 9. októbra. V piatok 10. októbra hovoril o spytovaní svedomia ako o dôležitej praktike k tomu, aby sme si nevpustili zlo do nášho srdca. V pondelok 13. októbra kázal o dôležitosti byť

otvoreným voči Božím prekvapeniam a neuzatvárať sa znameniam čias. Aký je náš kresťanský život? Je iba „kozmetickým vonkajším zjavom, alebo je to kresťanský život činný v láske k blížnemu?“ Tieto otázky kládol Svätý Otec František v utorok **14. októbra**.

Predseda KBS Mons. Zvolenský navštívil krajanov v Ríme

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. Stanislav Zvolenský navštívil v nedeľu 12. októbra Slovenskú katolícku misiu v Ríme (SKM). Bratislavský arcibiskup metropolita sa v týchto dňoch spolu s ďalšími biskupmi sveta zúčastňuje na prebiehajúcom III. mimoriadnom generálnom zhromaždení Synody biskupov v Ríme. Medzi krajanmi, ktorí sa zhromaždili na svätej omši v Kostole San Girolamo, bol i veľvyslanec Slovenskej republiky pri Svätej stolici Peter Sopko a rektor Pápežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda Mons. Vladimír Stahovec.

Schönstattske hnutie a úloha ľudovej nábožnosti pri upevňovaní rodín

Schönstattske hnutie sa pripravuje na oslavy svojej storočnice, ktoré sa budú konať 16. – 19. októbra v jeho hlavnom centre v nemeckom Vallendare, kde sa očakáva okolo desaťtisíc pútnikov z celého sveta. Hlavnej slávnosti v sobotu 18. októbra bude predsedáť osobitný vyslanec Svätého Otca kardinál Giovanni Lajolo, emeritný predseda Governatorátu Mestského štátu Vatikán. Dňa 25. októbra prijme členov hnutia na audiencii v Aule Pavla VI. vo Vatikáne Svätý Otec František. VIAC

Rozhovor s matkou ôsmich detí o úlohe viery v rodine

Na generálnu audienciu v stredu 8. októbra pricestovala do Vatikánu aj desaťčlenná rodina Prašnických z Bodinej pri Považskej Bystrici. Rodičia Peter a Mária majú spolu osem detí. Jožko, najmladší z nich, sa pred dvanástimi rokmi narodil s rúžštepom na chrbte. No aj napriek neľahkej situácii a negatívnej prognóze lekárov Jožko žije. A v priebehu stredajšej audiencie sa na vozíčku v sprievode svojej mamy dostal až ku Svätému Otcovi. Pani Mária mala pre Svätého Otca pripravené malé prekvapenie: veľké papierové srdce s menami asi 400 ľudí, na ktoré sa jej pápež František podpísal. Pani **Mária Prašnická sa v rozhovore** delí so svojim svedectvom o živote viery v rodine, o úlohe spoločenstva a o prekonávaní životných skúšok.

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu

Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, v rannej repríze o 5.15

RTVS: týždenná 10-minútovka na Rádiu Regina v nedeľu o 5.00, v repríze o 18.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45, v rannej repríze o 9.20

Počúvanie cez internet: sk.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankový účet: UniCredit Bank, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala Zuzana Klimanová